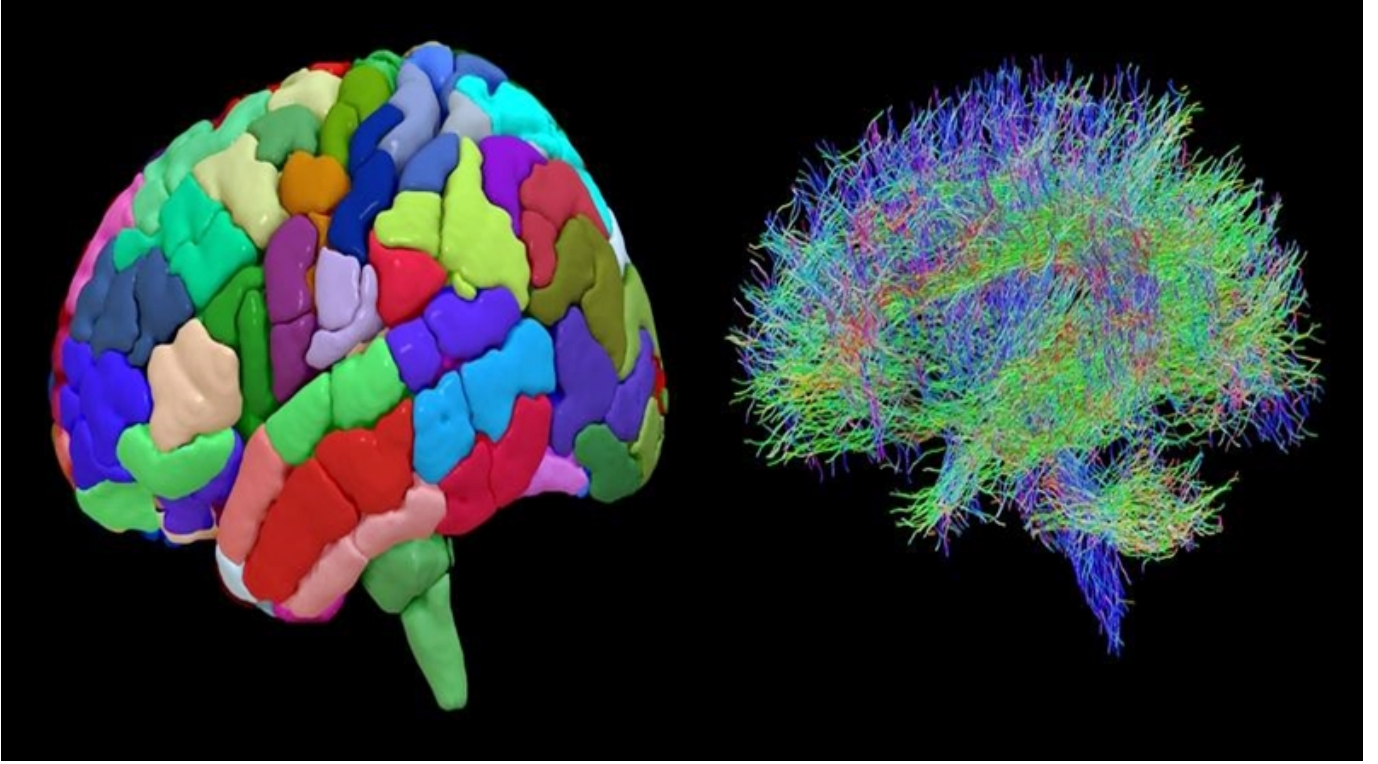

Saralı Kız ve Otomobil Motoruna Sıkışan Yavru Kedi

S. Vedat Karaarslan, Arkeolog- Elektronik Mühendisi (MSc.)

Birer gün ara ile birincisi bir insana ilkyardımın nasıl yapılması gerektiği ikincisi ise bir kediye ilkyardımın nasıl yapılması gerektiğine yönelik iki olay vukubulmuştu..

Birincisi 'sara' nöbeti geçirmekte olan bir kişiye ilkyardım ikincisi ise bir kedinin soğuklar nedeniyle sığındığı bir otomobilin motorundan kurtarılması ile ilgiliydi.

Tamamı camlar ile çevrili bir turizm ofisinde çalışmakta olan bir kız çalışan cam bölmelerin dışından görebildiğimiz kadarıyla elini, kollarını ve de kafasını büyük bir kasılma ile halinde yüzü de bir büzüşme ile kıvranmaya başladığına şahit oluyorlardı.

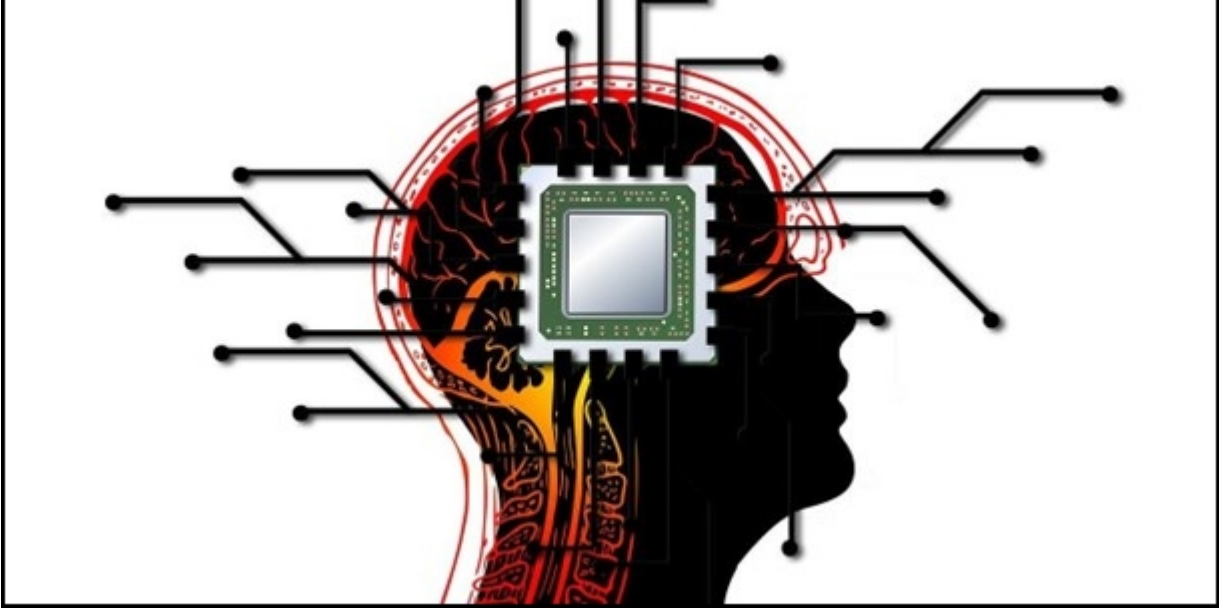
SARALI KIZ VE İLK YARDIM

Olay, sara nöbeti geçirmekte olduğu anlaşılan (tecrübi olarak) bir kızın yanında oturan ve ona müdahale etmek isteyen arkadaşlarının saralı kızdan daha yüksek bir ses tonu bağırması üzerine üstelik bir de saçlarını başlarını yolarak müdahale etmeyi de bilemeden sadece 'sağlık çağırın, sağlık çağırın!' diye bağrışmaları üzerine ve de kızın başında ağlaşmaları üzerine durumu görenlerin ve de anlayanların olaya müdahil olmak istemeleri şeffaf camları olan bir AVM bürosunda yaşanıyordu.

Hastanın üzerinde '**epilepsi-sara**' lı olduğuna dair bir bilgiye dayalı emare olmadan da bunu tecrübi olarak anlayabilen ve bir saralıya nasıl davranılacağını bilen koridorda kızcağızı izlemekte olan bu insanlar, odaya girmelerinin hemen akabinde ve birkaç saniye sonra sakallı ve iriyarı pantolonun üzerindeki kayışın hemen üstünde sırtının kuyruksokumundan etleri görünen mağazalarda özellikle bir model olarak satılmakta olan düşük bel pantolonu giyen bir genç delikanlı da ofise girerek adını söylemesinden tanıdığı olduğunu anladığımız ancak tam olarak da ne dediğini anlamadığımız bir şekilde kıvranmakta olan hasta kızın başında bağrışmakta olan diğer kızlardan daha yüksek bir ses tonu ile ofisi yıkarcasına bağırma başlamıştı.

Üstelik delikanlı bununla da yetinmeyerek iki eli ile sonradan 'sara' nöbeti geçirmekte olduğunu öğrendiğimiz iki elini yumruk yaparak masaya saralı kızın önündeki masaya '**küt...küt**' vurarak yumruklaması ile zaten alçıpanlarla

straforlarla bölünmüş ses izolasyonundan mahrum bu sentetik AVM bölmelerinin içinde yardım etmeye kararlı kişilerin korkarak insanların kavga ediyormuş gibi bir izlenim veren ortamdan bir anda ayrılmaya başlarlar.

Bu devasa ve yüksek tonlu sesli tepki ile birlikte kızın önceden sara hastalığını bilen bu gencin '**neden ... (herhalde adını söyledi)**' diye bağıarak değil bu nöbeti geçiren kişiyi yardım etmeye çalışmaya çalışanları da strese sokmuş olduğunu yardım edememenin sıkıntısını duyarak olay mahallinden herkes bir ölçüde korkarak odadan çıkıp koridorlara dizilerek büronun büyük ekran camlarından bağıran kızı film izler gibi tekrar seyretmeye başlarlar. Saralı kızın yanında şimdi hala neye yarayacaksa çığırta bariton sesli aciz erkek arkadaşı ve saçlarını başlarını yolmakta olan bürodaki biçare arkadaşları kalmıştı.

Sonunda yaklaşık 10 dakika sonra sağlık ekiplerinin gelmesi ile sara nöbeti geçirmekte olan kıza müdahale ederler.

Öyle ya ders alınası ibretlik bu olaydan akla takılan sorular şunlar olmalıdır diye düşünebiliriz:

1. İlacını içmeyerek sara geçirmekte olan birine nasıl müdahale etmeliyiz? (Saralıyı yan yöne döndürerek yatır, elbiselerinin düğmelerini çöz ve rahatlat, başını koru, candan, sivri metallere uzaklaştır, nöbetinin bitmesini bekle, kolonya gibi kokulu şeyler koklatma, ağzına bir şey koymaya kalkışma, hareketlerini durdurmaya çalışma, solunum yolunu açık tut, tükürük geliyorsa akmasını sağla, başını yastığa koy) hepsi bu kadar.
2. Birinci maddede yapılacakların hastaya böyle müdahale edileceğini bilmeyen bağıran çağıran erkek arkadaşın kız arkadaşına fiziki olarak böyle muamele edilmesinden dolayı bağıran, masaları yumruklayan kişi, bu durumu bir ahlak sorunu haline getirir mi? Bundan pek de fazla emin değilim ama bunu da bilmiyoruz, belki de müdahale etmek isteyenleri bunu yapmadıklarından dolayı Allah korudu diyebiliriz.
3. Kardeşim neden bağıırıyorsun ki? Bağırdın da kızın sara nöbeti sona mı erdi? Nöbet mi bitti? Belki de seninle daha da tetiklendi? Bak insanlar sara geçiren kızıdan değil de senden korktular.
4. Sen bağırdın da sanki kız iyileşti mi?
5. Saralı kızın arkadaşları, size söyleyeceğim arkadaşınızın saralı olduğunu biliyorsunuz da neden saralı bir hastaya nasıl müdahale edilmesi gerektiğini öğrenmediniz ki?
6. Bu çağırma bağırmanın içinde bulunan ve yardım etmek isteyen bir kişinin bu

bağırarak gence bir söz dahi söylemesi durumunda neler olacağını düşünmek dahi istemeyiz değil mi?

7. Yardım etmek isteyenler odadan çıktıklarında insani sorumluluklarından kurtulmuş mu oluyorlar?
8. Bağırarak, çağırarak adam ki sara nöbeti geçiren kızcağızın tanıdığı imiş, sara nöbetinde sonra biliriz ki hasta hiçbir şey hatırlamaz hatta rahatsızlığı geçtikten sonra bizzat bu olayın içinde olanlarla görüşerek hatırlamadığı sara nöbeti sırasında neler olduğunu sorduklarına şahit olmuşuzdur, ne demeli?
9. <https://turkepilepsi.org.tr/menu/41/epilepsi-ve-ilk-yardim>

OTOMOBİL MOTORUNA SIKIŞAN YAVRU KEDİ VE İLK YARDIM

İkinci olay bir kedinin evin önünde park etmiş otomobilin motoruna belki de soğuktan korunmak için girerek cıyıklaması ile öğrendiğimiz olaydı. Doğal olarak itfaiye çağırılmış onlar da büyük bir titizlikle arabanın motorunu açarak bazı şase parçalarını sökmek üzere işe koyulmuşlardı. Kedinin canhıraş bağırması ile herhangi bir yaralanma olmadığını anladığımız ancak motorun kenarına sıkışmış kediyi aracın motorundan çıkarmak isteyen itfaiye erlerinin titiz çalışması sonucunda kedi kurtarılmış derin bir oh çekerek kediyi sarmalayan ve bir o kadar da elinde kedi maması ile bekleyenlerin kedinin gözüne ve de ağzına damlatmak üzere tüplerle bekleyenlerin bir kediye nasıl müdahale edilmesi gerektiğini bilmeleri hayvan sevgisini ilk plana alan bir ilkyardım örneği olarak görülmeye değer bir olaydı.

Hatta yavru kedi kurtulduktan sonra süt içmesi teklif edildiğinde dahi olmaz kediye şimdi süt içirilirse 'kedi kuser' diyerek bunun yerine kediyi bir battaniye ile sararak usul usul mamayı yemekte olan kedinin masumiyetinin izlemek görülmeye değer bir olaydı.

Bir gün ara ile yaşanan bu iki olaydan çıkarılabilecek ilk sonuç ilkyardım konusunda bilgisizlik ve ilkyardımın ne kadar önemli olduğu ile ilgili değerlendirmedir. Birincisi bir insana ilkyardım konusunda bilginin olmaması ancak bir kediye doğal olarak nasıl yardım edilmesini bilen güzel bir ilkyardım örneği ile ilkyardımın ne kadar önemli olduğudur.

Gerek insanlara gerekse hayvanlara ilkyardım nasıl yapılacağı konusunda nasıl ki ilköğretim herkese mecburi ise bu ilkyardım konusunu da doğal afetlere sık sık uğrayan bir toplum olarak ilkyardım eğitimi alınmasını bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına bir şart olarak konulması gerekir.

İlkyardım eğitiminin alınmasını işe girme konusu diploma gibi diğer koşullar ile birlikte gerekli bir koşul olarak görülmesi gerekir.

Yaşanan ve yaşanacak olaylar bunu gösteriyor.

Bilimsel çalışmalar bir kediye sahip olmanın sağlığa iyi geldiğini hatta mırıltılarının duyulmasının bile kan basıncının düşmesine neden olduğunu

bilmekle beraber kedilerin sara-epilepsi nöbeti geçirebildiklerini her zaman hatırlamamız gerekiyor.

Bu arada Yale Üniversitesi araştırmacılarından oluşan disiplinler arası bir ekip, insanlara monte edildiğinde epileptik nöbet oranını azaltabilen beyin-makine arayüz çiplerini tasarladığı açıklandı. [1]

Yapılması gereken işlerin başında ilkyardım eğitiminin herkes için şart olmasıdır.

ARKEOTEKNO

[1] <https://eabb.org/news/yale-researchers-receive-grant-to-develop-novel-epilepsy-brain-computer-chip-treatment/>

Aktif Kaynak Link:

https://www.arkeotekno.com/pg_780_sarali-kiz-ve-otomobil-motoruna-sikisan-yavru-kedi